

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 556 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari.....	10
<i>Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna</i>	
Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish	15
<i>Elmanov Abbas Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich</i>	
Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli	19
<i>Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	23
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari	28
<i>Gulmira Jumanova</i>	
Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati.....	33
<i>Erboyev Suxrob Abdusalomovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi	37
<i>Davlatova Zebo Haydarovna</i>	
Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari	40
<i>Ochilova Farida Baxriddinovna</i>	
Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari.....	44
<i>Qo'chqarova Oysha Oltibayevna</i>	
Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari.....	48
<i>Sevara Mamatkarimova</i>	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	53
<i>Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li</i>	
Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения.....	56
<i>Курбанова Шаира Исмаиловна</i>	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ...	60
<i>Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari.....	63
<i>Muminova Feruza Farxodovna</i>	
Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati.....	70
<i>Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	74
<i>Saidova Dilnoza Maripovna</i>	
К вопросу о классификации современной антиутопии.....	78
<i>Дмитрий Валерьевич Пупонин</i>	
Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям	82
<i>Мукинова Динора Азаматовна</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti	87
<i>Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi</i>	
Valeologik tarbiya asosida maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini tayyorlashda innovatsion va raqamli yondashuvlar	92
<i>Berkinova Charos Islomovna</i>	
Grammatik tushunchalarni o'rgatish metodikasi.....	96
<i>N. R. Masharipova</i>	

Umumiy o'rta ta'lim tizimini takomillashtirish va o'quvchilar bilimini baholashda xorijiy tajribalardan foydalanish finlyandiya ta'lim tizimi misolida.....	99
Obidova Muqaddas Ro'ziqulovna	
The Difference Between Androgogy and Pedagogy.....	106
Pardayeva Aziza Rahmatillojevna	
Elektr mashinalari fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalari.....	110
Shodiyeva Nozina Shuxrat qizi	
Umumta'lim maktablarida direktor o'rinbosarlarining aksiologik yondashuv asosida boshqaruv funksiyalari va vakolatlari hamda maktablarda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish yo'llari.....	113
Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li	
Ispan tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish usullari	119
Tursunqulov Sanjar Dilmurod o'g'li, Shukurullayeva Feruza Dilmurodovna	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxta navlarining qo'llanilishi	124
Ubaydullayeva Komila Bozor qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning nazariy asosi	127
Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	130
Raximova Dilshoda Xoliqberdiyevna	
Bo'lajak sport murabbiylarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish mexanizmlari	134
Sherzod Shuxratovich Boboyorov	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalar sportini rivojlantirishning iqtisodiy va tashkiliy mexanizmlari.....	138
Sangirov Nuriddin Iriskulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning integrativ modeli	142
Rasulova Umida Bahodir qizi	
Yashil pedagogikaning konseptual modeli va tamoyillari.....	146
Raxmatova Dilnoza Abdurashidovna	
Ta'lim jarayoni ishtirokchilarida emotsional barqarorlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari ..	149
Boymatova Munavvar Ravshan qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish samaradorligi.....	152
Lukmonova Salomat Gafurovna	
Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar uchun pedagogik qo'llab-quvvatlash tizimining shakl, metod va vositalari	157
Farmonova Madina Bahriddin qizi	
Innovatsion boshqaruv tizimlarida qaror qabul qilish va kommunikatsiya samaradorligi	161
Sotvoldiyeva Xurliqo G'ayratjon qizi	
Raqamli ta'lim muhitida maktabgacha yoshdagi bolalarning media savodxonligini shakllantirish metodikasi.....	167
Choriyeva Xurmo Panji qizi	
Maktabgacha ta'lim mutaxassisleri malakasini oshirish tizimining zamonaviy tendensiyalari va raqamlashtirish jarayonlarining pedagogik ahamiyati.....	172
Qosimova Sh. N., Dusmaxamedov A. A.	
Maktab o'quvchilarida o'zini o'zi tarbiyalashni shakllantirishning pedagogik asoslari (8–9-sinflar asosida)..	177
Norxo'jayeva Lobar Nuriddin qizi	
STEAM loyihalar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy va tanqidiy tafakkurni shakllantirish	181
Mirjamolova Moxira Abdugaffor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning pedagogik ahamiyati va metodik asoslari.....	188
Axmad Bolqiyev	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini xalqaro baholash dasturlari asosida baholashning pedagogik asoslari.....	191
Shavqiddin Burxonov	
Boshlang'ich ta'limda liderlik va pedagogik menejment muammolari.....	194
Pardaboyev Doston	

Raqamli ta'lim muhiti: tushunchasi, strukturasi va rivojlanish tendensiyalari.....	197
<i>Kulboyeva Dilnoza Abdug'afurovna</i>	
Особенности применения графических органайзеров на практических занятиях по дисциплине “Практикум литературы народов СНГ”.....	199
<i>Татьяна Викторовна Половинкина</i>	
Historical Stages in the Study and Treatment of Scoliosis (Spinal Curvature).....	204
<i>Shermatova Mokhira Baxodir qizi</i>	
Talaba qizlarga badiiy gimnastika cho'qmori yordamida bajariladigan fundamental mashqlarni o'rgatish....	209
<i>Musharafxon Sultanova</i>	
Oliy ta'limda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish bo'yicha xalqaro modellarning qiyosiy tahlili.....	213
<i>Ziyotova Madina</i>	
Sport mutaxassislarini tayyorlashda voleybol o'qituvchisining ko'nikmalari va uslubi	216
<i>Turg'unov Baxtiyor O'rolovich</i>	
Matematik masalalarni yechish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy fikrlash va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish	220
<i>Yusupova Latofat Nuriddinovna</i>	
Zamonaviy sharoitda bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari	228
<i>Nasirova Nigora Baxtiyor qizi</i>	
Paraengil atletika mashg'ulotlarida individual yondashuvning ahamiyati	233
<i>Abduxoliqova Shoiraxon Akramjon qizi</i>	
Biologiya fanini o'qitishda xalq pedagogikasi elementlaridan foydalanish orqali ekologik madaniyatni rivojlantirish	239
<i>Baxrombekova Sojidxon Sherzodjon qizi</i>	
Maktab texnologik ta'limida axborot texnologiyalaridan foydalanishning o'quv samaradorligiga ta'siri: o'rta muddatli istiqbollar (2027–2031)	245
<i>Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, Tursunov Sherzod Ziyat o'g'li, Ismatullayev Javohir Ubaydulla o'g'li</i>	
Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali jismoniy tarbiya va sport tizimini boshqarish samaradorligini oshirish	251
<i>Eryigitov Dilshod Xolboyevich</i>	
Enhancing Speaking Skills Productively in English	255
<i>J. M. Fayzullayev, G. R. Elmonova</i>	
Nutqida nuqsoni bo'lgan katta guruh bolalari bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	259
<i>Jumanova Iroda Nomozovna, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich</i>	
2–3 yoshli bolalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga ijtimoiy moslashuvi: nazariy va empirik tahlil	263
<i>Klicheva Dilnoza Zulfon qizi</i>	
Inson–texnika tizimida ta'lim olayotgan talabalarda iste'dod namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	267
<i>Kuvandikova Gulnora Gulamovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarning mutaxassis sifatida shakllanishida xavotirlanish holatining namoyon bo'lishi.....	270
<i>Nuriddinov Rasuljon Samitjon o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlashda zamonaviy psixologik-pedagogik yondashuv.....	274
<i>Nuriddinova Maysara Ikramovna, Kodirova Albina Faridovna</i>	
Talabalarda qaror qabul qilishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	279
<i>Rajabova Go'zal Zarifovna</i>	
Musobaqa oldi psixologik tayyorgarlikning tezkorlikka ta'siri.....	283
<i>Sitora Elova Axmatkulovna</i>	
Pediatrya ta'limida sun'iy intellekt – talaba uchun virtual assistent.....	287
<i>Umarkulov Muhtorali Islomkulovich</i>	
Bo'lajak jismoniy tarbiya mutaxassislarida jismoniy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	290
<i>Xakimov Xurshid Nozimovich</i>	
Сущность и виды познавательной активности детей 5–6 лет.....	294
<i>Джамилова Н. Н., Кудратова М. У.</i>	

Uzluksiz ta'lim jarayonida mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxsni tarbiyalashning pedagogik-psixologik masalalari.....	298
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna</i>	
Ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilish, ijodiy faolligini oshirish.....	301
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna, Qushoqova Guzal</i>	
Badiiy adabiyotda Ibn Sino obrazining yaratilishidagi o'ziga xosliklar.....	304
<i>Tangirov A. J.</i>	
Ta'lim klasteri asosida zaif eshituvchi bolalarni inklyuziv ta'lim muhitiga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari.....	309
<i>Dilnoza Xushvaktovna Ernazarova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish.....	313
<i>Payzullaeva Gozal Bayrambayevna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda pedagogik mas'uliyat ko'nikmasini rivojlantirishning nazariy-amaliy asoslari.....	317
<i>Maxramova Gulchexra Maxsudbek qizi</i>	
Maxsus ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik samaradorligi.....	320
<i>Tashkenbayeva Dilafruz Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan talablar.....	325
<i>Xazratkulova Shoira Noraliyevna</i>	
Musiq madaniyati darslarida multimedia vositalarida musiq o'qituvchisining kompetensiyaviy tayyorgarligi.....	329
<i>Qudratova Elnoz Ismatillayevna, Ismailova Sevinch, G'oibnazarov Elmurod</i>	
Boshlang'ich ta'limda nutqiy kompetensiyani rivojlantirishning didaktik modeli.....	334
<i>Tillaboyeva Havasxon</i>	
Diskursiv yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutq madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	340
<i>Boynazarova Nilufar Tilovmurot qizi</i>	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari.....	346
<i>Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktab o'quvchilarining intellektual-ijodiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari.....	349
<i>Ergasheva Sitora Baxriddin qizi</i>	
Sinergetik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashni takomillashtirish zarurati va imkoniyatlari.....	353
<i>Xo'shboqova Surayyo Baxtiyor qizi</i>	
Interfaol metodlar asosida o'smirlarda mustaqil tafakkurni rivojlantirish.....	357
<i>Ismoilova Mashxura Mashrabbek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish.....	360
<i>Kuvanakova Guljaxon</i>	
The Role of Autonomous Learning in Developing English Language Proficiency of University Students in Uzbekistan.....	363
<i>Omonova Kamola, Mutabar Zikriddinova</i>	
Maktablarda fasilitator faoliyatini tashkil etish borasida ayrim mulohazalar.....	366
<i>Qahhorova Marjona Ixtiyor qizi</i>	
Модель и педагогические условия формирования профессиональных компетенций будущих учителей в области информационной безопасности.....	370
<i>Сагинбаева Кымбат Кенжегалиевна, Нуриддинова Майсара Икрамовна</i>	
Boshlang'ich sinf darslarida kreativ fikrlashni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish.....	374
<i>Xudoynazarova Muxlisa Bakhadirovna</i>	
Совершенствование методической компетентности будущих учителей начальных классов на основе креативного подхода.....	377
<i>Дониёрова Лайло Худайбердиевна</i>	
Talabalar guruhida jipslikning shakllanishida liderlikning ta'siri.....	385
<i>Asrarxanova E. A., Bo'riboyeva Mahliyo Anorboy qizi</i>	

Musiqa to'garaklarida o'quvchilarga cholg'u asboblari ijro etishni o'rgatish uslublari.....	388
<i>Q. Boboqulov, Jazilov Shuhrat Rustamovich</i>	
Состояние проблемы в практике школ Узбекистана на современном этапе.....	391
<i>Муминова М. Р.</i>	
Paradigmal yondashuv asosida boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarining tarbiyaviy kompetensiyalarini rivojlantirishning o'rganilganlik darajasi va nazariy asoslari	394
<i>Hayitova Oydiyov Po'latbekovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida shaxsiy pedagogik kompetensiyani aniqlash metodologiyasi	401
<i>D. O'. Yo'ldosheva, J. A. Jovliyev</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligida aktdan foydalanishning ilmiy asoslari	405
<i>Jo'liboyeva Sevinch Abloqul qizi</i>	
Zamonaviy media matnlarida salbiy his-tuyg'ularni ifodalovchi lisoniy birliklarning qo'llanilishi va ularning kommunikativ-pragmatik funksiyalari	408
<i>Jo'rayeva Nafosatxon Muxsinjon qizi</i>	
Bulutli Web-Gat texnologiyalari muhitida talabalarining fazoviy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish: kvazi-eksperimental tadqiqot natijalari.....	412
<i>Sangirova Mahfuza Hasanovna</i>	
Hosilaning turli ma'nolari	417
<i>Boqiyev X. X., Hoshimov Muzaffar, Jabborov Muhammadali, Kutliyev Og'abek</i>	
Ko'p o'zgaruvchili funksiyalarning lokal xossalari: barqarorlik va uzluksizlik asoslari.....	421
<i>Boqiyev X. X., Boyg'uziyeva Shukrona, Amirqulova O'g'iloy, Do'stqulova Charos Bahrom qizi</i>	
Aniq integralning xossalari va uni hisoblash.....	425
<i>Boqiyev X. X., Sayfullayeva Shabbona, Farhodova Nigina, Alimardonova Nigora</i>	
Ko'p qatlamli neyron tarmoqlarda gradient hisoblash mexanizmi: zanjir qoidasining nazariy va amaliy tahlili.....	430
<i>Boqiyev X. X., Nuraliyeva Sabrina Shobek qizi, Abdumannonova Jasmina Umarbek qizi, Javliyeva Dilnura Toshpo'lat qizi</i>	
Ko'p o'zgaruvchi uzluksiz funksiyaning lokal xossalari.....	435
<i>Boqiyev X. X., Ziyatova Gulxayo Mardon qizi, Samatova Sevinch, Muyitdinova Marvarita</i>	
Kelajak texnologik ta'lim o'qituvchisi qanday bo'lishi kerak?	438
<i>Matyakubov Kamaladin Kuronboyevich</i>	
Umumta'lim muassasalarida ta'lim sifatini boshqarish – dolzarb pedagogik muammo sifatida	441
<i>Yakubova Muxtaram Abdumavlyanovna</i>	
O'zbekistonda muzey ta'limining paydo bo'lishi va rivojlanish tendensiyalari	446
<i>Ismailova Dilfuza Usmonqulovna</i>	
Didaktiv o'yinlarning pedagogik mohiyati va nutq–motorik rivojlanishdagi o'rni	450
<i>Mamasharipova Nargizaxon Elmurod qizi</i>	
Формирование интерпретационных навыков учащихся при изучении прозы в. с. маканина в профильной школе	454
<i>Нуржанова Жазира Бахытжановна</i>	
Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha yoshdagi bolalarda so'z boyligini rivojlantirish va shakllantirish shart-sharoitlari	457
<i>Shoaxmedova Surayyo Komilovna</i>	
Bo'lajak logopedlarni og'ir nutq nuqson bilan ishlash jarayonida nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'liqligi.....	462
<i>Achilova Sevara Djasirkulovna</i>	
Kompyuter tarmoqlari bo'yicha kompetentlik yondashuvi va uning pedagogik mohiyati.....	467
<i>Nabijonov Dilmurodjon Nodirjon o'g'li</i>	
Дидактические игры как средство повышения интереса учащихся к химии	472
<i>Усмонова Дильноза Тулкуновна</i>	
Robototexnika va sun'iy intellekt ta'limining innovatsion rivojlanishdagi o'rni	475
<i>Shukurov Shuhrat Nasimovich</i>	
O'zbek milliy musiqa ijrochiligining tarixiy taraqqiyoti va ta'limiy jarayonlari.....	481
<i>Tursunov Xusniddin Isomovich</i>	

Taylor formulasi va uning tatbiqlari	486
<i>Boqiyev X. X., Maxmarayimov Javohir, Qurbonov Shaximbek, Raxmonov Og'abek</i>	
Talabalarning axborot-konstruktiv kompetensiyasining loyihalash imkoniyatlari	491
<i>Olamova Mamura Umarovna</i>	
O'quvchilarda ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasi.....	494
<i>Fayziyeva Gulxayo Erkin qizi</i>	
Ta'lim jarayonida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari	498
<i>Allamuratova Xurliman Nurilla qizi</i>	
Sibling maqomining shaxs individual-psixologik xususiyatlari rivojlanishiga ta'siri.....	501
<i>Amirjanova Komola, Narkulova Dilrabo</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyalanuvchilarida kreativ fikrlashni rivojlantirishning mohiyati.....	505
<i>Bo'riyeva Muxlisa, Urinova Rushana</i>	
Darsdan tashqari tadbirlarda o'quvchilarning nutq madaniyatini yuksaltirishning innovatsion usullari.....	508
<i>Daminova Dilbar Melimurodovna</i>	
Boshlang'ich funksiya va aniqmas integral.....	513
<i>Boqiyev X. X., Isroilova Zahro, Erkinova Shahrizoda, Akbarov Ulug'bek</i>	
O'quvchilarning adabiy-nutqiy kompetensiyalarini axborotli matnlar asosida diagnostika va korreksiya qilish metodikasi.....	517
<i>O'smanova Diloromxon Ziyodinovna</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarining voleybol mashg'ulot jarayonida asosiy jismoniy sifatlarning rivojlanishi	520
<i>Ro'zmatova Nadejda Akbarali qizi</i>	
Yosh voleybolchilarda jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishning zamonaviy pedagogik yondashuvlari.....	524
<i>Sabirova Mohinur Islamovna</i>	
Xalq hunarmandchiligidan mashg'ulotlarni o'tkazish tartibi to'g'risida ayrim fikrlar	530
<i>Umarov Raxim Tojiyevich</i>	
TPACK modeli asosida bo'lajak tarix fani o'qituvchilarining kasbiy-ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish	533
<i>Ziyoyeva Maxfuza Soataliyevna</i>	
Совершенство техники вращений у юных фигуристок в условиях учебно-тренировочной группы 1–2 года обучения.....	538
<i>Федорова С. В.</i>	
Refleksiv yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik kompetentligini rivojlantirish metodikasi.....	543
<i>Donabayeva Zebuniso Ma'rufjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishda zamonaviy boshqaruv usullaridan foydalanish	547
<i>Xasanova Shaxnoza Zarifevna</i>	
Geymifikatsiya texnologiyasi asosida bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda oliy ta'limning metodik shart-sharoitlari va pedagogik imkoniyatlari	552
<i>Xaydarova Namunaxon Adhamjonovna</i>	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV USULLARIDAN FOYDALANISH

Xasanova Shaxnoza Zarifevna

Qo'qon Universiteti Ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Qo'qon shahar 11-DMTT direktori

Annotatsiya: Maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishda zamonaviy boshqaruv usullarining qo'llanish holati va samaradorligi o'rganilgan. Tadqiqot Farg'ona viloyati Beshariq tumani dagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida olib borilgan bo'lib, unda so'rovnoma, intervyu, kuzatuv, hujjatlar tahlili va statistik tahlil usullaridan foydalanilgan. Tadqiqot natijalari zamonaviy boshqaruv usullarining tashkilotlarda ijobiy o'zgarishlarga sabab bo'lishini ko'rsatdi. Shu bilan birga, pedagoglarning raqamli bilimlari yetarli emasligi va texnik infratuzilmaning yetishmasligi kabi muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, zamonaviy boshqaruv, raqamli texnologiyalar, strategik rejalashtirish, pedagoglarning malakasini oshirish, boshqaruv samaradorligi.

Abstract: The article examines the status and effectiveness of modern management methods in preschool educational organizations. The research was conducted in state preschool educational institutions of the Beshariq district of the Fergana region, using questionnaires, interviews, observations, document analysis, and statistical analysis methods. The results of the study showed that modern management approaches contribute to positive changes in these organizations. However, challenges such as insufficient digital competence among teachers and inadequate technical infrastructure were also identified, and recommendations were developed to address these issues.

Key words: preschool education, modern management, digital technologies, strategic planning, teacher professional development, management effectiveness.

Аннотация: В статье исследуются состояние и эффективность применения современных методов управления в дошкольных образовательных организациях. Исследование проводилось в государственных дошкольных образовательных организациях Бешарыкского района Ферганской области с использованием методов анкетирования, интервью, наблюдения, анализа документов и статистического анализа. Результаты исследования показали, что современные методы управления приводят к положительным изменениям в организациях. Вместе с тем были выявлены такие проблемы, как недостаточный уровень цифровой грамотности педагогов и нехватка технической инфраструктуры, а также разработаны рекомендации по их устранению.

Ключевые слова: дошкольное образование, современное управление, цифровые технологии, стратегическое планирование, повышение квалификации педагогов, эффективность управления.

KIRISH

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimi har tomonlama rivojlanayotgan, zamon talablari asosida takomillashayotgan muhim sohalardan biridir. Bolaning har tomonlama shakllanishida, uning intellektual va ijtimoiy-emotsional rivojida ushbu bosqich muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, bu tizimni samarali tashkil etish va boshqarish, mavjud resurslardan oqilona foydalanish, pedagogik jarayonni yuqori darajada yo'lga qo'yish uchun boshqaruvning zamonaviy usullariga ehtiyoj ortib bormoqda.

An'anaviy boshqaruv yondashuvlari hozirgi zamon ehtiyojlariga to'liq javob bera olmaydi. Shu bois, maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishda innovatsion yondashuvlar, strategik rejalashtirish, jamoaviy muvofiqlashtirish va raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv tizimini rivojlantirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bugungi tez sur'atlar bilan rivojlanayotgan axborot asrida an'anaviy boshqaruv yondashuvlari ta'lim tizimida, ayniqsa, maktabgacha ta'lim bosqichida, kutilgan natijalarni to'liq bera olmayapti. Maktabgacha yoshdagi bolalarni sifatli ta'lim va tarbiya bilan qamrab olish, ularning intellektual, ijtimoiy hamda jismoniy rivojlani-shini ta'minlash uchun ta'lim tashkilotlarini zamon talablari asosida samarali boshqarish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, maktabgacha ta'lim muassasalarini boshqarishda strategik rejalashtirish, innovatsion yondashuvlar va raqamli texnologiyalarga asoslangan zamonaviy boshqaruv usullarini joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Zero, ushbu usullar nafaqat tashkilotning samaradorligini oshiradi, balki ta'lim-tarbiya jarayonining sifatli yo'lga qo'yilishiga ham xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikni qo'lga kiritganidan so'ng, davlatimizni rivojlantirish uchun o'z milliy strategiyasini ishlab chiqdi. "Kelajak yoshlar qo'lida" shiori ostida ta'lim sohasiga alohida e'tibor qaratildi. Kela-jagimiz egalari dunyoga kelar ekan, ularni mustaqil O'zbekistonimizga foydasi tegadigan yoshlar qilib tarbi-yalash uzluksiz ta'limning boshlang'ich bo'g'ini hisoblangan maktabgacha ta'lim tizimining zimmasidagi ulkan mas'uliyat hisoblanadi ^[1].

Maktabgacha ta'lim tizimi sohasiga muhtaram prezidentimizning alohida e'tiborlari ushbu soha rivojlani-shini ta'minlab berdi ^[2]. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PQ-4884-son qarori ^[3], Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 11-iyundagi 487-son qarori ^[4] hamda Prezidentning "Maktabgacha ta'lim tizimi bosh-qaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2017-yil 30-sentabrdagi PF-5198-son Farmoni ^[5] shular jumlasidandir. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi ta'lim tizimida inson kapitalini rivojlantirish va ilg'or boshqaruv mexanizmlarini joriy etish vazifalarini belgilab berdi ^[6].

Maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv masalalari haqida turli ilmiy va amaliy adabiyotlar mavjud bo'lib, ularda boshqaruvning turli jihatlari tahlil etilgan. Jumladan, F.R.Valiyeva "Maktabgacha ta'lim menejmenti" nomli o'quv qo'llanmasida maktabgacha ta'lim tizimida menejment asoslari, tashkilot faoliyatini rejalashtirish, moni-toring qilish va strategik boshqaruv tamoyillarini yoritgan hamda boshqaruvda zamonaviy yondashuvlarning ahamiyatini batafsil tahlil qilgan ^[7].

Sh.A. Usmonovanning "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning zamonaviy usullari" asarida esa innovatsion boshqaruv uslublarini mahalliy sharoitga moslashtirish yo'llari ko'rsatilib, qaror qabul qilish jarayon-larida raqamli boshqaruv tizimlari va xodimlar motivatsiyasini oshirish usullariga alohida urg'u berilgan ^[8].

Shuningdek, R.Sh.Shamuratov "Ta'lim tashkilotlari boshqaruv faoliyatini takomillashtirishda xorijiy tajri-balarning ahamiyati" maqolasida xalq ta'limi muassasalari hamda maktab xodimlarining amaliy faoliyati va nazariy xulosalarini boyitish, kadrlar tayyorlashni takomillashtirish va zamonaviy boshqaruv yondashuvlaridan foydalanishning ahamiyatini ta'kidlaydi ^[9].

M.T. Abduvoxidovanning "Maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruvning zamonaviy yondashuvlari" kitobida ham maktabgacha ta'lim tashkilotlarini samarali boshqarish uchun zarur bo'lgan zamonaviy yondashuvlar va usullar batafsil tahlil qilingan ^[10].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishda zamonaviy boshqaruv usullarining sama-radorligini aniqlash va mavjud muammolarni o'rganish uchun kompleks tadqiqot metodologiyasidan foydala-nildi. Tadqiqotning nazariy va amaliy jihatlari bir-birini to'ldirib, natijalarining ishonchligini ta'minlashga qaratildi.

Tadqiqot jarayoni quyidagi bosqichlarda amalga oshirildi:

- 1. Tadqiqot obyekti va subyektlarini tanlash:** Tadqiqot obyekti sifatida Farg'ona viloyati Qo'qon shahardagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari (DMTT) tanlandi. Tadqiqot subyektlari sifatida tashkilotlarning rahbarlari, pedagoglar va boshqa boshqaruv xodimlaridan jami 50 nafar ishtirokchi qatnashdi.
- 2. So'rovnoma usuli:** So'rovnoma tadqiqotning asosiy empirik usuli bo'lib, uning yordamida ishtirokchilarning zamonaviy boshqaruv usullaridan foydalanish darajasi, samaradorligi, mavjud muammolar hamda ularni bartaraf etish yuzasidan fikrlari to'plandi. So'rovnoma anonim shaklda amalga oshirilib, savollar ochiq va yopiq turda tuzildi. Natijalar statistika usullari yordamida qayta ishlanib, umumlashtirildi.
- 3. Intervyu usuli:** Intervyular yarim tuzilmali shaklda olib borildi. Bu usul orqali respondentlarning boshqaruv usullari haqidagi shaxsiy fikrlari, takliflari va amaliy tajribalari bo'yicha chuqurroq ma'lumotlar yig'ildi. Inter-vyularda tashkilot rahbarlari va pedagoglardan jami 15 nafar ishtirok etdi.
- 4. Kuzatish usuli:** Kuzatish usuli yordamida tashkilotlardagi boshqaruv jarayonlarining real amaliyoti o'rganildi. Rahbarlarning kundalik faoliyati, jamoa bilan munosabati, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ulardan foydalanish samaradorligi batafsil kuzatilib qayd etildi.

5. **Hujjatlar tahlili:** Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ichki me'yoriy hujjatlari, strategik rejalar, hisobotlar va majlis bayonnomalari tahlil qilindi. Ushbu tahlil orqali boshqaruv usullarining huquqiy-normativ bazasi va amaliy holati baholandi.
6. **Statistik tahlil:** Yig'ilgan barcha empirik ma'lumotlar statistik usullar bilan qayta ishlanib, natijalar grafiklar, diagrammalar va jadvallar shaklida tasvirlandi. Ushbu tahlil natijalari yuqori aniqlik va ishonchlilik bilan tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

Metodologiyaning bunday kompleks yondashuvi natijalarning ilmiy-amaliy qiymatini oshirib, maqolada ishlab chiqilgan tavsiyalarning amaliyotda qo'llanilish imkoniyatlarini ta'minlaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

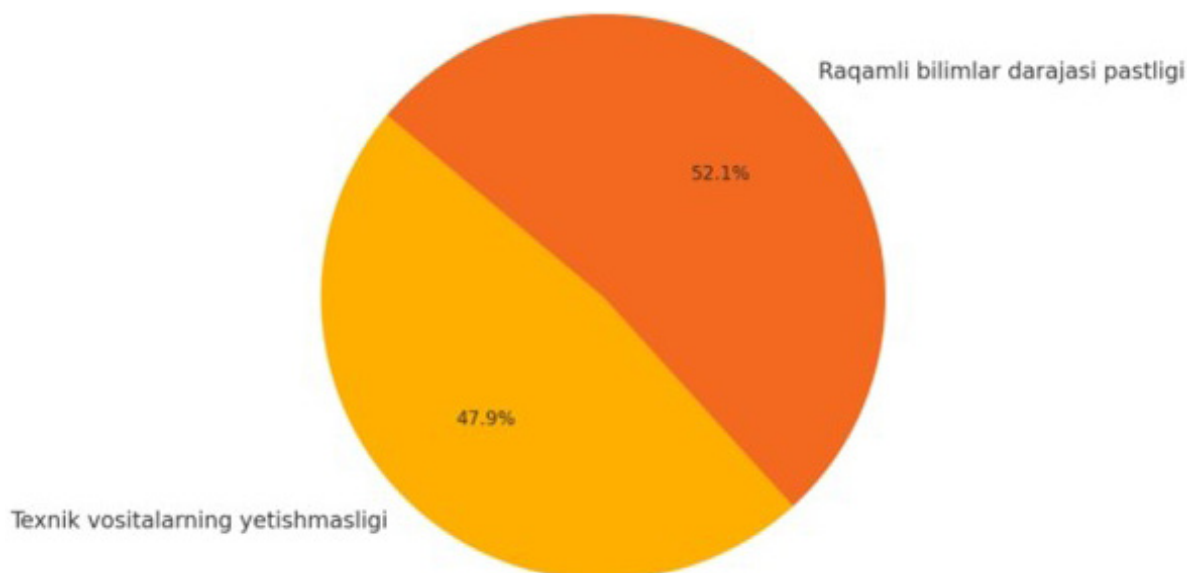
Ushbu tadqiqot doirasida Farg'ona viloyati Qo'qon shahardagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida (DMTT) zamonaviy boshqaruv usullarining qo'llanish holati va samaradorligi o'rganildi. Tadqiqot natijalari quyidagicha umumlashtirildi:

So'rovnoma natijalariga ko'ra, 50 nafar respondentning 72 foizi zamonaviy boshqaruv usullaridan foydalanish samaradorligini ijobiy baholagan. Respondentlarning 64 foizi strategik rejalashtirish va innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi natijasida pedagogik jarayon samaradorligi oshganligini tasdiqlagan. Shu bilan birga, 60 foiz respondent pedagog va boshqaruv xodimlarining malakasini oshirish kurslari va treninglarga muntazam qatnashishni istashini bildirdi.

1-jadval: So'rovnoma natijalari

Ko'rsatkichlar	Foiz (%)
Zamonaviy boshqaruv usullarining samaradorligi	72
Strategik rejalashtirishning samaradorligi	64
Malaka oshirishga ehtiyoj	60

Intervyular davomida ishtirok etgan 15 nafar rahbar va pedagoglar raqamli texnologiyalarning joriy etilishi boshqaruv jarayonlarida ish unumdorligini oshirishga sezilarli ta'sir qilganini ta'kidladilar. Shu bilan birga, intervyu qatnashchilarining aksariyati amaliy jihatdan texnologiyalarni qo'llashda dastlabki bosqichlarda qiyinchiliklarga duch kelganlarini, buning asosiy sabablari sifatida zarur texnik vositalar yetishmasligi va raqamli bilimlarning pastligini ko'rsatdilar.

1-diagramma: Intervyu natijalari

Tadqiqot davomida kuzatilgan maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rahbarlarning kundalik boshqaruv faoliyati va innovatsion texnologiyalarni qo'llash holati o'rganildi. Kuzatish natijalariga ko'ra, tashkilotlarning 70 foizida rahbarlar jamoa bilan yaxshi munosabatda bo'lib, innovatsion usullarni qo'llashga intilishlari kuzatildi. Biroq texnologik vositalar yetishmovchiligi sababli ayrim jarayonlar to'liq amalga oshirilmaganligi aniqlangan.

2-jadval: Kuzatish natijalari

Kuzatilgan holatlar	Foiz (%)
Rahbarlarning jamoa bilan yaxshi munosabati	70
Texnologik vositalarning yetishmovchiligi	58

Tahlil qilingan hujjatlar, strategik rejalar va hisobotlar shuni ko'rsatdiki, tashkilotlarda zamonaviy boshqaruv usullari haqida ma'lumotlar mavjud bo'lsa-da, ularning amaliy tatbiqi yetarli darajada emas. Xususan, strategik rejalashtirish jarayonlari va raqamlashtirish borasidagi tadbirlar boshlang'ich bosqichlarda qolgan:

- Strategik rejalashtirishning boshlang'ich bosqichdagi holati – 75%
- Raqamlashtirishning boshlang'ich bosqichdagi holati – 80% ni ko'rsatdi.

Statistik tahlil natijalari respondentlarning zamonaviy boshqaruv usullariga nisbatan umumiy ijobiy munosabatini tasdiqladi. Shu bilan birga, asosiy muammolar sifatida pedagoglarning raqamli savodxonligi pastligi (56%) va texnologik jihozlarning yetishmasligi (68%) aniqlangan.

Yuqoridagi natijalar asosida, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida zamonaviy boshqaruv usullarini yanada samarali joriy etish uchun malaka oshirish kurslari sonini ko'paytirish, texnologik infratuzilmani rivojlantirish va pedagoglar uchun raqamli bilimlarni oshirishga yo'naltirilgan tadbirlarni amalga oshirish zarur ekanligi tavsiya etildi.

Umuman olganda, tadqiqot davomida qo'llangan zamonaviy pedagogik texnologiyalar bolalarning mehnat tarbiyasini samarali shakllantirish imkoniyatini yaratib berdi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan faoliyatlar katta maktabgacha yoshdagi bolalarda mehnatsevarlik, mas'uliyat, mustaqillik va tashabbuskorlik kabi muhim shaxsiy sifatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

O'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, Farg'ona viloyati Beshariq tumanidagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida zamonaviy boshqaruv usullarini qo'llashning ijobiy ta'siri va mavjud kamchiliklar aniqlandi. Tadqiqotda qatnashgan respondentlarning aksariyati zamonaviy boshqaruv usullarining samaradorligini tasdiqlashdi, bu esa mazkur usullarni maktabgacha ta'lim tizimida kengroq joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Biroq tadqiqot jarayonida aniqlangan muammolarga alohida e'tibor berilishi lozim. Xususan, pedagoglar va rahbarlarning texnologik vositalardan foydalanish borasidagi bilimlari yetarli emasligi hamda tashkilotlarda zarur texnik vositalarning yetishmasligi sezilarli darajada boshqaruv samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Ushbu holatlar tashkilotlarda raqamli boshqaruv tizimlarining joriy etilishiga to'sqinlik qilmoqda. Intervyu va kuzatuv natijalaridan ko'rinib turibdiki, pedagog va rahbar xodimlarning raqamli texnologiyalardan foydalanishga tayyorgarlik darajasi yetarli emas. Shuning uchun, kelajakda pedagoglarning malakasini oshirish bo'yicha muntazam treninglar va seminarlarni tashkil etish zarur hisoblanadi.

Hujjatlar tahlili shuni ko'rsatdiki, tashkilotlarda strategik rejalashtirish va raqamlashtirish jarayonlari boshlang'ich bosqichda qolgan. Shu nuqtayi nazardan, ushbu yo'nalishlarda amaliy chora-tadbirlarni jadallashtirish, ichki boshqaruv mexanizmlarini rivojlantirish uchun zarur metodik qo'llanmalar ishlab chiqish va tashkilotlararo tajriba almashuvini yo'lga qo'yish muhim ahamiyatga ega. Yuqoridagi muhokamalar asosida ta'kidlash mumkinki, zamonaviy boshqaruv usullarini samarali joriy etish uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, xodimlarning raqamli bilim va ko'nikmalarini oshirish hamda strategik boshqaruv jarayonlarini kengaytirish kerak. Bu esa kelajakda maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatining umumiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqot natijalariga asoslanib, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida boshqaruv samaradorligini oshirishda rahbarlarning roli muhim ekanligi aniqlandi. Rahbarlar faqat buyruq beruvchi emas, balki jamoani birlashtiruvchi va ishtirokchilikni rag'batlantiruvchi menejerlar sifatida faoliyat yuritishlari zarur. Boshqaruv jarayonlarini raqamli texnologiyalar yordamida soddalashtirish, tezkor axborot almashinuvi va samarali qaror qabul qilishni tashkil etish zamonaviy talablardan biridir. Jamoaviy qaror qabul qilish, strategik rejalashtirish va samaradorlikka yo'naltirilgan yondashuvlar tashkilotlarning faoliyatini sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarish imkonini beradi.

Tavsiyalar

1. Rahbarlarning zamonaviy boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirish uchun muntazam ravishda amaliy seminarlar, treninglar va kuzatuv asosidagi mashg'ulotlarni tashkil qilish zarur.
2. Tashkilotlarda elektron hujjat aylanishi, raqamli monitoring tizimlari va onlayn boshqaruv platformalarini kengroq joriy etish va rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

3. Rahbarlar faoliyatiga zamonaviy boshqaruvga oid metodik qo'llanmalar va xorijiy tajriba asosidagi tavsiyalarni integratsiya qilish kerak.
4. Rahbarlar uchun interaktiv treninglarni va raqamli boshqaruv platformalarini bosqichma-bosqich amaliyotga tatbiq qilish orqali boshqaruv samaradorligini oshirish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi. Ta'lim to'g'risida: Qonun. 23.09.2020 yildagi tahrir. - Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida: PF-60-son Farmon. 28.01.2022. - Toshkent, 2022.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida: PQ-4884-son Qaror. 06.11.2020. - Toshkent, 2020.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Maktabgacha ta'lim tizimiga ilg'or axborot va pedagogika texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida: 487-son Qaror. 11.06.2019. - Toshkent, 2019.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Maktabgacha ta'lim tizimi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida: PF-5198-son Farmon. 30.09.2017. - Toshkent, 2017.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida: PF-60-son Farmon. 28.01.2022. - Toshkent, 2022.
7. Valiyeva F.R. Maktabgacha ta'lim menejmenti: O'quv qo'llanma. - Toshkent: Fan ziyosi, 2022. - 320 b.
8. Usmonova Sh.A. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning zamonaviy usullari. - Toshkent: Universitet, 2022. - 256 b.
9. Shamuratov R.Sh. Ta'lim tashkilotlari boshqaruv faoliyatini takomillashtirishda xorijiy tajribalarning ahamiyati // Pedagogika va innovatsiya. - Toshkent, 2024. - №1. - B. 34-39.
10. Abduvoxidova M.T. Maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruvning zamonaviy yondashuvlari. - Toshkent: Fan, 2020. - 210 b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.